

14

Kles.

1953 Panula

RAINE PANULA
MATKAKERTOMUS

Suomen Pankin Johtokunnalle.

Matkakertomus

ajalta 16.3. - 15.6.1953, jolloin olin vaihtovirkailijana Danmarks Nationalbankissa.

Saapuessani Kööpenhaminan asemalle 16.3. aamulla oli siellä fuldm. Møller Mortensen vastassa. Ajoimme pankkiin, jossa virkailijayhdistyksen sihteeri J. Nørregaard Jørgensen näytti minulle huoneeni sekä esitteli minut pankin henkilökunnalle. Esittely johtokunnassa tapahtui vasta 15.4. muiden vaihtovirkailijoiden saavuttua. Jouduin siis olemaan kuukauden yksin, ennenkuin muut vaihtovirkailijat, 1. kammarskrivare Hans Omne Sveriges Riksbankista ja 2. fuldm. Gunnar Hoff Norges Bankista saapuivat.

Aloitin tutustumiseni pankkiin personalekontoretissa, jossa minulle annettiin seuraavansisältöinen ohjelmaluonnos koko kolmen kuukauden ajaksi:

Personalekontoret	16.3.
Noteringskontoret	17.3. - 25.3.
Diskonto- og Lånefaget	26.3. - 28.3.
Beholdningsafdeling	30.3. - 31.3.
Depositofaget	1.4. - 8.4.
Hovedkassen, Byttekontoret	9.4.
Økonomikontoret	10.4.
Hovedbogholderiet	11.4. - 16.4.
Præsentation i direktionen ved hovedbogholder O. Bering	15.4.
Dansk Korrespondance	17.4.
Fondskontoret (Børsen)	18.4. - 21.4.
Til disposition	22.4.
Valutabevillingskontoret	23.4. - 2.5.
Til disposition	29.4.
Udlandsafdelingen	4.5. - 16.5.
Til disposition	6.5.
Besøg i en sparekasse	13.5.
Revisionen	18.5. - 23.5.
Til disposition	20.5.
Besøg i nogle af Danmarks National- banks filialer	26.5. - 3.6.
Seddelfaget, Seddeltrykkeriet	4.6.
Til disposition	6.6.

Sekretariatet	8.6.
Besøg i en privat bank	9.6. - 10.6.
Til disposition	11.6. - 15.6.

Tutustuessani tämän ohjelman puitteissa pankin eri osastojen toimintaan jouduin tietysti tekemään suuren määrän mielenkiintoisia huomioita ja vertailuja meikäläisiin olosuhteisiin, kuten esim. "metervareordningen", "dollarpremiering", l-hengen remburssiosasto, osallistuminen arvopaperipörssin toimintaan (tosin pankkiirin välityksellä), kirjanpitomenetelmien vanhanaikaisuus y.m., mutta koska näitä samoja seikkoja jo varmaan aikaisemmin Tanskassa käyneet vaihtovirkailijat lienevät selittäneet, olen pakoitettu rajoittumaan vain lyhyeen luettelomaiseen kuvaukseen siitä, mitä olen saanut matkani aikana nähdä, lähinnä pankin pääkonttorin ulkopuolella, jättämällä pois kaikki liike- ja teollisuuslaitosten järjestämät päivälliset ja yksityisten pankkivirkailijain taholta järjestetyt sekä omin päin tekemäni tutustumiskäynnit eri puolilla maata oleviin nähtävyyksiin, teollisuuslaitoksiin y.m., jotka ovat minua henkilökohtaisesti kiinnostaneet. Lisäksi olen laatinut erillisen selostuksen Tanskan asuntotuotannosta ja sen rahoittamisesta, pankin henkilökunnan antaessa auliisti apuaan ja sihteeristön kirjaston ollessa käytettävissäni.

18.3. olin lyhyellä kiertokäynnillä "Den Danske Landmandsbank"issa ja "Privatbanken i Kjøbenhavn"issa sekä Pörsissä, jonka nähdessäni muistui mieleeni välitunnilta palaa-va alakansakoululuokka outsiderien heitellessä pankkiireja paperipaloilla ja koväänisen metelin kantautuessa kauas ulkopuolelle. Menetelmät näyttivät keskiaikaisilta, mutta toimitus sujui silti kohtalaisen nopeasti.

12.4. oli pankin urheiluseura NIF järjestänyt käynnin "Mælkeriet Trifolium"-meijeriin.

22.4. kävimme rahapajassa "Det Kongelige Mynt". Parhaillaan siellä valmisteltiin Grönlanti-aiheisen 2 kr. hopearahan liikkeelle laskemiata.

29.4. tutustuimme General Motors'in tehtaisiin, suurimpaan pohjoismaiseen autotehtaaseen, jossa valmistettiin tunnetuimpien amerikkalaisten merkkien lisäksi myös eurooppalaisia, erikoisena uutuuksena Opel Olympian uusi malli. Moottorit ja valetut tai puristetut metalliosat tuotiin tehtaaseen valmiina ulkomailta muun työn tapahtuessa tehtaassa valtavissa halleissa.

6.5. kävimme Carlsberg'in panimossa, joka kuuluu alansa suurimpiin maailmassa. Erikoista oli tehtaassa hallinto, joka on säätiön käsissä, ja tehtaassa voittovarojen käyttö yleishyödyllisiin tarkoituksiin sekä tieteiden ja taiteiden hyväksi.

7.5. esitteli virkailijayhdistyksen puheenjohtaja, hovedbogholder O. B e r i n g meille Christiansborgin linnan, jossa ovat m.m. kuninkaan vastaanotto- ja edustushuoneustot.

8.5. seurasimme uuden perustuslakiehdotuksen käsittelyä eduskunnassa.

12.5. tutustuimme Suomessa aikanaan vaihtovirkailijana olleen kontorchef H j u l m a n d'in kanssa maan suurimpaan säästökassaan "Sparekassen for København og Omegn". Kävimme myös kolmessa pääkaupungin lähellä olevassa haarakonttorissa, jotka olivat melko uudenaikaisia ja niissä oli otettu käytäntöön monenlaisia pikku keksintöjä.

20.5. olimme Bering'in kanssa Naerum'issa sijaitsevalla "Scandinavian American Nylon Hosiery Company"- tehtaalla, joka tavallaan oli jonkinlainen yritteliäisyyden mestarinäyte.

Tehtaan on nimittäin kaksi veljestä perustanut muutama vuosi sitten melko mitättömällä pääomalla, ja nyt siitä on paisunut huomattava teollisuuslaitos, jonka tuotteet ovat tunnettuja joka maanosassa. Lanka tuodaan valmiina ulkomailta, samoin koneet, tehtaan laajennus oli paraikaa käynnissä, ja työläiset sanoivat olevansa hyvin tyytyväisiä oloihinsa ja palkkoihinsa.

22.5. oli pankin urheiluseura järjestänyt kiertokäynnin Kastrup'in lentokentälle.

26.5. aloitimme kiertokäyntimme pankin haarakontto-reissa tutustumalla Aarhus'in konttoriin, minkä ohella meille näytettiin kaupungin nähtävyydet, joista erikoisen maininnan ansaitsee kaupungin moderni internaatti-yliopisto, joka on tunnettu Suomessakin.

29.5. saavuimme Aalborg'iin, jossa pankin toimitalo on kaupungin nykyaikaisin rakennus. Seuraavana päivänä kävimme eräässä kaupungin huomattavimmista teollisuuslaitoksista, "De forenede Textilfabrikker i Aalborg", jossa oli sekä keh-
räämö että kutomo. Suurimmat kaupungin muista teollisuuslaitoksista ovat kuuluisa Akvaviittitehdas ja Sementtitehdas.

Maininnan ansaitsee vielä kaupungin upea messuhalli, joka tosin on meikäläistä pienempi mutta paljon uudenaikaisempi.

31.5. oli pankin puolesta järjestetty automatka koko Vendsyssel'in (Tanskan pohjoisosan) ympäri. Erikoista oli nähdä Jyllannin länsirannikon lentohiekka-alueet, joita pitkin saattoi autolla ajaa kymmeniä kilometrejä. Samoin mielenkiintoinen paikka oli Skagen, missä Skagerrak ja Kattegat yhtyvät.

1.6. saavuimme Odenseen, H. C. Andersenin kotikaupunkiin, jossa pankilla myös oli hyvät tilat aivan kaupungin keskustassa. Tutustuimme Suomessa vaihtovirkailijana olleen E. Dahl'in kanssa suuriin sähkömoottoritehtaisiin

"Thomas B. Thriges Fabriker", jonka tuotteita tapaa Suomessakin. Lisäksi teimme automatkan Fyn-saaren kärkeen.

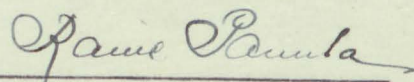
9.6. palattuamme haarakonttorikierrokselta järjesti virkailijayhdistys automatkan Møen-saaren liituklinteille, jotka olivatkin valtavia ainakin tanskalaisiin maisemiin nähden.

10. - 11.6. tutustuimme Handelsbanken'iin, maan suurimpaan yksityispankkiin, joka olikin erittäin ajanmukainen laitos. Valitettavasti tutustuminen lyhyen ajan takia jäi liian pintapuoliseksi.

Viimeiset päivät kuluiivat nopeasti, ja lähdön hetki tuntui vaikealta, kun oli jo ehtinyt mukautua uusiin olosuhteisiin ja ystävälliset tanskalaiset olivat tehneet oloni mahdollisimman miellyttäväksi. Vaikka Danmarks Nationalbank'issa tavallaan ollaan monessa suhteessa Suomen Pankista jäljessä, opin tällä matkalla paljon, enkä arvioisi vallan vähäiseksi myöskään sen kosketuksen merkitystä, jonka sain tanskalaisiin virkaveljiin. Joka asiasta keskusteltaessa sai samalla kuulla, miten se on järjestetty tai miten siihen suhtaudutaan Ruotsissa ja Norjassa. Tanskalaiset pankkikirjeet, tiliotteet y.m. tuntuvat nyt paljon tutummilta, kun on nähnyt, miten ne syntyvät ja tuntee niiden tekijät. Myöskään kielen kitkaton ymmärtäminen ei liene haitaksi, varsinkin kun se yleensä näyttää tuottavan vaikeuksia ruotsinmaalaisillekin.

Erittäin tyytyväisenä matkallani saamiin opetuksiin pyydän täten lausua Suomen Pankin Johtokunnalle parhaat kiitokseni siitä, että olen saanut tilaisuuden näin kartuttaa tietojani.

Helsingissä heinäkuun 21. päivänä 1953

Raine Panula